

REGIONALE SCHOLENGEMEENSCHAP VOOR OPENBAAR VMBO, HAVO,
ATHENEUM EN GYMNASIUM

PROGRAMMA
VAN
TOETSING EN AFSLUITING

HAVO 4
2018 – 2019

HAVO 5
2019 - 2020

Beste leerling,

Hier vind je de beschrijving voor het Programma van Toetsing en Afsluiting in de Tweede Fase, kortweg **PTA**. Oftewel de omschrijving van het **SCHOOLEXAMEN**.

Saaie kost misschien, maar wel belangrijk. Je krijgt hier namelijk in havo 4 en 5 mee te maken. Lees het aandachtig door, dan weet je wat er van je verwacht wordt!

Op onze site staat het **EXAMENREGLEMENT**; te vinden door middel van de volgende link: (<https://www.esdalcollege.nl/oosterstraat/esdal-abc/e/1854-examenregelementen>).

In dat reglement staat formeel beschreven hoe de gang van zaken is bij het EXAMEN. Ook staat in dat reglement welke maatregelen de school kan nemen wanneer je je niet houdt aan regels.

Je krijgt te maken met twee soorten examens.

1. Het **CENTRAAL EXAMEN (CE)**, dat per vak voor alle leerlingen gelijk is. Dit examen wordt in mei van het laatste jaar afgenomen en landelijk vastgesteld door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Dat duurt dus nog even.
2. Het **SCHOOLEXAMEN (SE)**, een examen dat door elke school zelf wordt georganiseerd en dat begint in de vierde klas.

In het PTA staat hoe de examenstof is verdeeld over het schoolexamen, welke lesstof wanneer wordt getoetst, hoe de cijfers tot stand komen en hoe zwaar alles meetelt (weging van cijfers). In dit PTA gaat het om de volgende toetsvormen:

- TOETSEN met open en gesloten vragen (soms mondeling)
- PRAKTISCHE OPDRACHTEN

daarnaast zijn er:

- handelingsdelen
- het profielwerkstuk.

Op basis van het examenprogramma bepaalt een vaksectie (bv. de sectie wiskunde) het aantal toetsen en/of praktische opdrachten. De beoordeling vindt plaats d.m.v. een cijfer.

Onderdelen waarvan wordt beoordeeld of die wel of niet 'naar behoren' (dus geen cijfer) zijn uitgevoerd, worden handelingsdelen genoemd. Elk handelingsdeel moet altijd naar behoren en op een bepaald moment (de deadline) afgerond zijn. Anders kun je niet worden bevorderd naar een volgend schooljaar of zelfs niet eens meedoen aan het centraal examen. Deze mogelijke uitsluiting geldt nadrukkelijk ook voor het vak **LO**.

Het profielwerkstuk is een uitgebreid werkstuk over een onderwerp binnen je profiel, dat wordt afgerond in het laatste jaar (HAVO 5). Het profielwerkstuk moet worden beoordeeld met een cijfer, dat niet lager mag zijn dan een 4 (afgerond). Het cijfer wordt gemiddeld met de cijfers voor Maatschappijleer en CKV en telt mee als één van de cijfers voor de eindbeoordeling, het combinatie-cijfer. Ook de cijfers voor Maatschappijleer en CKV mogen niet lager zijn dan een 4 (afgerond).

Omdat HAVO 4 en 5 als één geheel gezien wordt, zijn er in de 4e klas toetsen die meetellen voor het examen. Ook zijn er in HAVO 4 proefwerken en schriftelijke werken die niet meetellen voor het examen, maar weer wel voor de overgang. Bestudeer ook de regels over herkansing goed.

Dit PTA-document heeft een dubbele functie. Aan de ene kant is het een jaaroverzicht voor elk afzonderlijk vak, waarin de vormen van toetsing zijn opgenomen. Aan de andere kant is het nadrukkelijk bedoeld als **document** waarin je alle belangrijke gegevens over je vorderingen zorgvuldig verzamelt: de **cijfers**. Het is een belangrijk en **persoonlijk examendossier** dat tot en met het Centraal Examen goed bewaard moet worden. Om het als zodanig te kunnen gebruiken is het handig om dit document uit te printen.

Het merendeel van de schriftelijke toetsen wordt afgenomen in TOETSWEKEN. De toetsweek van elke periode noemen we novSE (SchoolExamen van november), janSE, marSE en junSE. In dit schema staat wanneer precies deze toetsweken zijn:

Voor 2019/2020 zijn de volgende data vastgesteld voor TOETSDAGEN zonder lessen			
	HAVO-4 VWO-4	VWO-5	HAVO-5 VWO-6
31 okt t/m 6 nov		novSE	novSE
16 t/m 22 jan	janSE	janSE	janSE
19 mrt t/m 27 mrt			marSE
15 juni t/m 22 juni	junSE	junSE	

De omschrijving van de globale stof voor elke toets staat op de volgende bladzijden per vak. Daar vind je ook

- de naam van elke toets T1, T2, T3 etc. en O1, O2 voor praktische opdrachten
- in welke toetsweek de toets wordt afgenomen of nog in een andere maand buiten de toetsweken om
- hoe: schriftelijk of mondeling
- hoe lang de toets duurt; in minuten als lesuur (45) of veelvoud (95)
- wat het gewicht is van elke toets (en praktische opdracht) in het SE-cijfer (dat gewicht zal niet meer voor dezelfde groep in een volgend jaar veranderen)

Vanzelfsprekend zal de docent in de klas aan de leerlingen tijdig gedetailleerd uitleggen wat precies de inhoud zal worden van het lesprogramma voor de toetsen en praktische opdrachten.

Meer dan een week tevoren wordt een rooster van toetsen met precieze data, tijden en lokalen gepubliceerd op Magister. Raadpleeg Magister dus regelmatig.

1. ■ Het is leerlingen niet toegestaan schooltassen, mobiele telefoons, wearables e.d. mee te nemen in de ruimte waar de toets wordt afgenomen. Uitsluitend schrijfmateriaal en hulpmiddelen die bij het betreffende vak toegestaan zijn, zoals bij sommige vakken de grafische rekenmachine of een Binas, mogen worden meegenomen (zie ook onderstaande tabel). Daarnaast mag een leerling nog een boek meenemen van een ander vak ter voorbereiding op een volgende toets.
2. ■ Het is leerlingen niet toegestaan jassen en petjes mee te nemen in de ruimte waar de toets wordt afgenomen. Jassen en petjes dienen van tevoren in kluisje of garderobe te worden opgeborgen.
3. ■ Het is de leerling niet toegestaan tijdens de toets te eten en/of te drinken (met uitzondering van water).
4. ■ Indien een leerling vóór het verstrijken van de toetstijd klaar is met de toets, kan hij/zij het gemaakte werk inleveren bij de surveillant en de resterende tijd gebruiken voor het studeren voor de volgende toets of voor het lezen van een boek voor de lijst (NE/FA/DU/EN/SP). Het is de leerling **niet** toegestaan de toetsruimte voortijdig te verlaten, met uitzondering van eventueel toiletbezoek.
5. ■ Het veroorzaken van overlast, bijvoorbeeld door communicatie met medeleerlingen in woord of gebaar, wordt beschouwd als een onregelmatigheid zoals beschreven in het Examenreglement artikel 5 en zal dienovereenkomstig bestraft worden.
6. ■ Een leerling die te laat bij een toets verschijnt krijgt **geen** extra tijd; een leerling die meer dan 10 minuten te laat is moet zich eerst bij zijn/haar teamleider melden. Het is aan de teamleider om te besluiten hoe verder te handelen, en om te bepalen of er sprake is van een overmacht situatie.
7. ■ Ziekmelding voor een toets dient (voorafgaand aan de toets) gemeld te worden aan een lid van de schoolleiding: de heer Lindeman of de heer Jalving. Bij minderjarigheid van de leerling dient de ziekmelding te geschieden door ouders/verzorgers van de betrokken leerling. Niet gemelde (en dus ongeoorloofde) afwezigheid wordt beschouwd als een onregelmatigheid zoals beschreven in het Examenreglement artikel 5 en zal dienovereenkomstig bestraft worden.

Toegestane hulpmiddelen bij de (school-) examens

Woordenboek Nederlands	Alle vakken
Binas 6 ^e druk ScienceData (alleen HAVO)	natuurkunde, scheikunde, biologie
Goedgekeurde grafische rekenmachine	- wiskunde A,B,C - Voor de vakken economie, natuurkunde en scheikunde mag uitsluitend een gewone rekenmachine gebruikt worden.
Bosatlas (55 ^e druk), tijdens de toetsen en examens gebruiken we atlassen van school	Aardrijkskunde Let op vanaf 2020 geen atlas meer op CE!

GEBRUIKT EEN LEERLING EEN EXEMPLAAR VOORZIEN VAN AANTEKENINGEN EN/OF TABBLAADJES DAN IS ER SPRAKE VAN EEN ONREGELMATIGHEID TIJDENS HET EXAMEN EN TREEDT ARTIKEL 5 VAN HET EXAMENREGLEMENT IN WERKING.

HERKANSINGEN 2019/20

Alle leerlingen van H45 en V456 hebben volgens het Examenreglement het recht op één herkansing voor één van de getoetste vakken van elke toetsperiode. Daarvoor kan na elke toetsweek gekozen worden uit de vakken van die toetsweek (H5V56 november, H45V456 januari, H5V6 april, H4V45 juni) of uit de toetsen die vóór die toetsweek zijn afgenomen sinds de vorige herkansing.

Onder toetsen valt alles wat het schoolexamen betreft, ook mondelingen, luistertoetsen, praktische opdrachten, tenzij het onderdelen betreft die in het PTA van dat vak uitdrukkelijk van herkansing zijn uitgesloten.

Deze herkansing zal plaatsvinden uiterlijk in de eerstvolgende toetsweek; eventueel in een aparte mini-toetsweek. Nadere informatie over precieze tijden en de wijze van aanmelden komt steeds tijdig op het Magister te staan. Opgave voor deelname aan de herkansing dient elke leerling zelf te doen via de ELO van Magister.

BEVORDERNORMEN EN SLAAG/ZAK-REGELING 2^e FASE
met ingang van schooljaar 2015/16

sep 17

over 8 (HAVO) of 9 (VWO) VAKKEN		H4	H5	V4	V5	V6
geen onv		+	+	+	+	+
5		+	+	+	+	+
55 voor ov vakken	gemiddeld 6 of hoger	+	+	+	+	+
55 voor Ned Eng Wisk	gemiddeld 6 of hoger	bespr	-	bespr	bespr	-
55	gemiddeld lager dan 6	bespr	-	bespr	bespr	-
4 voor ov vak	gemiddeld 6 of hoger	+	+	+	+	+
4 voor Ned Eng Wisk	gemiddeld 6 of hoger	bespr	-	bespr	bespr	-
4	gemiddeld lager dan 6	bespr	-	bespr	bespr	-
45 voor ov vak	gemiddeld 6 of hoger	bespr	+	bespr	bespr	+
45 indien 4 of 5 voor Ned Eng Wisk	gemiddeld 6 of hoger	bespr	4 - 5 +	bespr	bespr	4 - 5 +
45	gemiddeld lager dan 6	bespr	-	bespr	bespr	-
44		bespr	-	bespr	bespr	-
555		bespr	-	bespr	bespr	-
455		-	-	-	-	-
meer onvoldoenden: AFWIJZEN						

"bespr" betekent "BESPREKEN in de rapportvergadering door de docenten"; dit leidt tot een beslissing die per afdeling, per jaar en per individuele leerling kan verschillen.

"+" betekent BEVORDEREN vanuit H4, V4 en V5 en SLAGEN in H5 en V6

"-" betekent AFWIJZEN in H4, V4 en V5 en ZAKKEN in H5 en V6

Een leerling die 1 punt te kort komt voor bespreking kan in aanmerking komen voor de Zomerschool (deze regel is onder revisie).

Wanneer een leerling van H4 of V5 in meer dan 2 vakken lager dan 5,5 staat voor de cijfers van het mee te nemen gemiddeld SCHOOLEXAMEN-cijfer volgt BESPREKEN.

H5 en V6: om te kunnen slagen moeten niet alleen de cijfers aan de normen voldoen, maar gelden ook regels ten aanzien van CKV, LO, Rekentoets en CE-gemiddelde.

	toets	omschrijving stof	te leren stof	duur	gewicht in %
H4					
	T1 Jan SE	Leesvaardigheid	Nieuw Nederlands Blz. 11, 13, 14, 17, 20, 24/25, 27, 30, 34/35, 38, 42	90	10
	T2 April	Verhaalanalyse	Theorie literaire begrippen (via docent)	90	10
	T3 Jun SE	Argumenteren	Nieuw Nederlands: Blz. 183, 185, 186, 191/192, 194/195, 198/199, 201	90	10
H5					
	T4 Nov SE	Spreekvaardigheid presentatie gedicht	Theorie poëzieanalyse (via do- cent)	10	15
	T5 Nov	Spreekvaardigheid en argumenteren: debat	Theorie debat (via docent)	30	10
	T6 Jan SE	Mondeling leesdos- sier 8 gelezen boeken	Document <i>Lezen in havo 4 en 5</i>	20	20
	T7 Apr SE	Schrijfvaardigheid	Schrijfvaardigheid Nieuw Ne- derlands, blz. 59, 60, 63, 65, 67, 68, 70, 74, 75, 91, 92	90	25

periode	toets	omschrijving stof	Duur in min	weging
H4				
jan SE	T1	Literatuur 1	45	5%
	T2	Presentatie	10	11%
jun SE	T3	Literatuur 2	45	5%
jun SE	T4	Leestoets + facultatief vocabulaire	95	10%
H5				
nov SE	T5	Literatuur 3	45	5%
jan SE	T6	Schrijfvaardigheid	95	21%
	T7	Kijk- en luistertoets	95	22%
apr SE	T8	Leestoets + facultatief vocabulaire	95	10%
	T9	Gesprek	15	11%

periode	Toets	omschrijving stof	duur in min	Gewicht in %	cijfer
H4					
Jan SE	T1	Boek 1	45	5	
Jan	T2	Presentatie	10	11	
Jun SE	T3	Boek 2	45	5	
Jun SE	T4	Teksten	95	10	
H5					
Nov SE	T5	Boek 3	45	5	
Jan SE	T6	Brief (formeel of persoonlijk)	95	21	
Jan SE	T7	Kijk- en luistertoets	95	22	
Jan SE	T8	Methodetoets met facultatief vocabulaire	45	10	
Apr SE	T9	Gesprek	10	11	
Cijfer CE:					

Periode	Toets	Omschrijving stof	Duur in min	Gewicht in %	Cijfer
H4					
Jan SE	T1	Grammar + Exam Idiom	45	10	
Jun SE	T2	Reading test	95	20	
H5					
Nov SE	T3	Formal letter + Use of English	95	10	
nov/dec	T4	Presentation	10	10	
Jan SE	T5	Gespreksvaardigheid	20	15	
Jan SE	T6	Kijk- en luistertoets	95	20	
Apr SE	T7	Essay	95	15	
Cijfer CE: $(10T1+20T2+10T3+10T4+15T5+20T6+15T7)/100$					

2018 H4 / 2019 H5 / 2020 CE in 2020
 P T A HAVO SPAANS

periode	Toets	omschrijving	duur	Gewicht in %	cijfer
H4					
(na Jan SE)	T1	Expresión Oral: Presentación	5	10%	
Jun SE	T2	Comprensión lectora libro + artículos	90	15%	
H5					
Nov SE	T3	Examen de gramática + Expresión escrita	90	15%	
Jan SE	T4	Comprensión lectora	90	10%	
Jan SE	T5	Comprensión auditiva (KLT)	90	10%	
Feb	T6	Expresión oral: diálogos	20	20%	
Apr SE	T7	Expresión escrita: carta + historia	90	20%	

Periode	Toets	Omschrijving stof	Duur in min	Ge- wicht	Cijfer
H4					
Jan SE	T1	Domein AB, tijdvak 1 t/m 4	95	20%	
Jun SE	T2	Domein D, Geschiedenis van de Rechtsstaat Domein E, Oriëntatie op Studie en Beroep	95	20%	
H5					
Nov SE	T3	Domein AB: tijdvak 5 + 6 Domein C: thema's HC: Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden	95	20%	
Jan SE	T4	Domein AB: tijdvak 7 t/m 9 Domein C: thema's HC: Duitsland, 1871-1945	95	20%	
Apr SE	T5	Domein AB: tijdvak 9 + 10 Domein C: thema's HC: Koude Oorlog, 1945-1991	95	20%	

$(T1 + T2 + T3 + T4 + T5)/5 = \text{SE-cijfer}$

periode	Toets	omschrijving stof	Duur in min	Gewicht in %	cijfer
H4					
Jan SE	T1	Wereld/ Arm en rijk Wereld/ Aarde/ Overleven in Europa	95	15	
Jun SE	T2	Wereld/ aarde/Overleven in Europa Ontwikkelingsland/Brazilië	95	15	
H5					
	O1	Verslag excursie		10	
Nov SE	T3	Leefomgeving/ wonen in Nederland	95	20	
Jan SE	T4	Ontwikkelingsland/ Brazilië	95	20	
Apr SE	T5	Wereld/ Arm en Rijk Aarde/ Systeem aarde	95	20	
		Examenstof : T3, T4 en T5			
Cijfer CE:					

periode	Toets	omschrijving stof	duur in min	Gewicht in %	cijfer		
H4							
Jan SE	T1	Inleiding hfdst. 1-4	90	20			
Jun SE	T2	Inleiding en verandering hfdst. 1-10	90	20			
H5							
Jan SE	T3	Maatschappelijke vraagstukken 21 ^{ste} eeuw	90	30			
April SE	T4	Examenstof	90	30			
<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">SE-cijfer MAW</td> <td style="padding: 5px;">$(20T1+20T2+30T3+30T4)/100$</td> </tr> </table>						SE-cijfer MAW	$(20T1+20T2+30T3+30T4)/100$
SE-cijfer MAW	$(20T1+20T2+30T3+30T4)/100$						
Eindcijfer		$(SE\text{-cijfer} + CE\text{-cijfer}) : 2$					

periode	Toets	omschrijving stof	duur in min	Gewicht in %	cijfer		
H4							
Jan SE	T1	WIM + Rechtsstaat	50	20			
Jun SE	T2	Parlementaire democratie	50	35			
H5							
Jan SE	T3	Pluriforme samenleving	50	20			
Apr SE	T4	Verzorgingsstaat	50	25			
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; padding: 5px;"> SE-cijfer ML, dat deel uitmaakt van COMBI-CIJFER met profielwerkstuk en CKV </td> <td style="padding: 5px;"> $SE\text{-cijfer ML} = (20T1 + 35T2 + 20T3 + 25T4) / 100$ Telt als $(MAAT + CKV + PWS) / 3$ Voor deze berekening gelden voor MA, CKV en PWS de eindcijfers, elk afgerond tot heel eindcijfer. </td> </tr> </table>						SE-cijfer ML, dat deel uitmaakt van COMBI-CIJFER met profielwerkstuk en CKV	$SE\text{-cijfer ML} = (20T1 + 35T2 + 20T3 + 25T4) / 100$ Telt als $(MAAT + CKV + PWS) / 3$ Voor deze berekening gelden voor MA, CKV en PWS de eindcijfers, elk afgerond tot heel eindcijfer.
SE-cijfer ML, dat deel uitmaakt van COMBI-CIJFER met profielwerkstuk en CKV	$SE\text{-cijfer ML} = (20T1 + 35T2 + 20T3 + 25T4) / 100$ Telt als $(MAAT + CKV + PWS) / 3$ Voor deze berekening gelden voor MA, CKV en PWS de eindcijfers, elk afgerond tot heel eindcijfer.						

periode	toets	Omschrijving stof	Duur in minuten	ge- wicht
H4				
Jan SE	T1	G&R HAVO A Hoofdstuk 1 t/m 4	95	15%
Jun SE	T2	G&R HAVO A Hoofdstuk 4 t/m 7	95	15%
Practicum dag	O1	Statistiek opdracht	Hele dag	10%
H5				
Nov SE	T3	G&R HAVO A Hoofdstuk 6 t/m 10	95	20%
Jan SE	T4	G&R HAVO A Hoofdstuk 5, 9, 10, 11	95	20%
Apr SE	T5	G&R HAVO A Hoofdstuk 9 t/m 12 +oude examens	95	20%
SE-cijfer	$\frac{15T1 + 15T2 + 10O1 + 20T3 + 20T4 + 20T5}{100}$			

periode	toets	Omschrijving stof	Duur in min	ge- wicht
H4				
Jan SE	T1	G&R HAVO B Hoofdstuk 1 t/m 5, 7	95	15%
Jun SE	T2	G&R HAVO B Hoofdstuk 4 t/m 8	95	15%
H5				
Nov SE	T3	G&R HAVO B Hoofdstuk 6 t/m 10	95	20%
Jan SE	T4	G&R HAVO B Hoofdstuk 7 t/m 11	95	25%
Apr SE	T5	G&R HAVO B Hoofdstuk 9 t/m 12 + oude examens	95	25%
SE-cijfer	$\frac{15T1 + 15T2 + 20T3 + 25T4 + 25T5}{100}$			

periode	Toets	omschrijving stof	Duur in min	Gewicht	cijfer
H4					
Jan SE	T1	Stevin hoofdstuk 1 t/m 4 1. Bewegen 2. Twee wetten van Newton 3. Vectoren 4. Hefbomen en vervormingen Keuzemodule	95	16 %	
Jun SE	T2	Stevin hoofdstuk 5 t/m 8: 5. Spanning en stroom 6. Energie en arbeid 7. Trillingen en golven 8. Radioactiviteit	95	16 %	
H5					
Nov SE	T3	Stevin hoofdstuk 10, 12 + Keuze-module: 10. Zonnestelsel en heelal 12. Algemene Technieken Keuzemodule	95	16 %	
Jan SE	T4	Stevin hoofdstuk 9, 11 9. Kijken in het lichaam 11. Stoffen en materialen	95	16 %	
Jan SE	O1	Practicum	120	10 %	
Apr SE	T5	Alle examenstof (alleen CE-stof!)	95	26 %	

2018 H4 / 2019 H5 / 2020 CE in 2020
 P T A HAVO SCHEIKUNDE

Periode	Toets	Omschrijving stof	Duur (min)	Weging (%)
H4				
Jan SE	T1	H4-onderwerpen H1 t/m H3	95	5
Jun SE	O1	Zouten	95	15
Jun SE	T2	H4-onderwerpen H1 t/m H6	95	15
H5				
Nov SE	T3	H5-onderwerpen Toetsstof T1 + T2 + H6.4 + H8	95	20
Jan SE	T4	H5-onderwerpen Toetsstof T1 t/m T3 + H9 + H11	95	20
	O2	Stoffenonderzoek	95	10
Apr SE	T5	H5-onderwerpen Toetsstof T1 t/m T4 +H7 + H10	95	15

2018 H4 / 2019 H5 / 2020 CE in 2020
 P T A HAVO BIOLOGIE

periode	Toets	omschrijving stof	duur in min	Gewicht in %	cijfer
H4					
Jan SE	T1	Boek H4a Th1 & Th2: Inleiding in de biologie, Voortplanting	95	10	
Jun SE	T2	Boek H4a Th3, Th4 + Boek H4b Th7: Genetica, Evolutie en Ecologie en milieu.	95	18	
H5					
	O1	Natuurwetenschappelijk onderzoek Niet herkansbaar		18	
Nov SE	T3	Boek H4b Th5, Th6 + Boek H5 Th 1: Regeling en beweging, Waarneming en gedrag, Stofwisseling in de cel	95	18	
Jan SE	T4	Boek H5 Th3, Th4, Th5 Vertering, Transport, Gaswisseling en uit- scheiding.	95	18	
Apr SE	T5	Boek H4a Th4 + Boek H5 Th2, Th6, Th7 Evolutie, DNA, Afweer, Samenhang van de biologie	95	18	
Cijfer CE:					

Periode	Toets	Omschrijving	Duur in min	Gewicht in %	cijfer
H4					
Jan SE	T1	Schaarste Geld & Handel + Heden Verleden Toekomst + onderwerp Geld, Arbeidsmarkt + rekenen	95	10%	
Jun SE	T2	Vraag en Aanbod, Markt & Overheid + Risico en Rendement deel 1, rekenen	95	10%	
H5					
O1	O1	Beleggingsspel	N.v.t.	10%	
Nov SE	T3*	Speltheorie (+exp.) + hh Markt & Overheid + hh Vraag & Aanbod + Risico & Rendement deels	95	20%	
Jan SE	T4*	Risico & Rendement + Economische groei + standaardredenaties I	95	20 %	
Apr SE	T5*	Conjunctuur en economisch beleid + econo- mische groei compleet + hh Heden Verleden Toekomst + standaardredenaties I+II	95	30%	

* definitieve stof tentamens examenklas is onder voorbehoud van wijzingen in de syllabus van het CvTE

- In alle toetsen kunnen rekenvaardigheden worden getoetst.
- In alle tentamens kan gevraagd worden naar de economisch (politieke) actualiteit.
- In alle SE-toetsen kan het volgende gevraagd worden over in de les afgenomen klaslokaal-
experimenten: beschrijving, doelstelling, koppeling experiment aan leerstof en debriefing
experiment.
- O1 (de praktische opdracht) is uitgesloten van de herkansingsregeling.

Periode	Toets	omschrijving	Duur in min	Gewicht in %	cijfer
H4					
Jan SE	T1	Hoofdstukken 1 t/m 10	95	12%	
Jun SE	T2	Hoofdstukken 11 t/m 19	95	13%	
H5					
Nov SE	T3	Hoofdstukken 20 t/m 26	95	20%	
Jan SE	T4	Hoofdstukken 27 t/m 31	95	20%	
	O1	Online managementgame	n.v.t.	10%	
Apr SE	T5	Domeinen D + F + G	95	25 %	

- Elk domein bestaat uit hoofdstukken.
- O1 (de praktische opdracht) is uitgesloten van de herkansingsregeling

Modules worden op verschillende manieren afgerond. De verdeling per module van de weging (procentpunten) is hieronder weergegeven

periode	Toets	Omschrijving stof	duur in min	Ge- wicht in %	cijfer
H4					
	O1 T1 Nov	Module 1 Praktische opdrachten Het beste ei Voorbeelden van opdrachten: Mindmap, Technisch Ontwerp, verslag van je rol - Schriftelijke toets Module 1	45	4 9	
2	O2 T2 Jan SE	Module 2 Praktische opdrachten Sportprestaties Voorbeelden van opdrachten: Portfolio, Sportmetingen - Schriftelijke toets Module 2	45	4 9	
3	O3 T3 Apr	Module 3 Praktische opdrachten Medische beeldvorming Voorbeelden van opdrachten: Presentatie, Verslag - Schriftelijke toets Module 3	45	4 9	
4	O4 T4 Jun SE	Module 4 De bodem leeft Praktische opdrachten De bodem leeft Voorbeelden van opdrachten: Verslag bodemonderzoek, verslag rode draad opdracht. - Schriftelijke toets Module 4	45	4 9	
H5					
5	O5 T5 Nov SE	Module 5 Forensisch onderzoek - Verslag onderzoek eindopdracht - Schriftelijke toets Module 1	45	4 12	
6	O6 T6 Jan SE	Module 6 Glastuinbouw - Verslag opdrachten - Schriftelijke toets Module 6	45	4 12	
7	O7 T7 Apr	Module 7 Leef met je hart. Praktische opdrachten Leef met je Hart. Voorbeelden van opdrachten: Poster, Presenta- tie - Schriftelijke toets Module 3	45	4 12	

	SE			
		Er is <u>geen</u> Centraal Schriftelijk eindexamen		

Periode	Toets	Omschrijving stof	Duur in min	Gewicht in %	Cijfer
H4					
	O1	Atletiek: Werpen		7%	
	T1 Jan SE O2	Bewegen & Regelen (Hoofdstuk 2) Lesgeven 1	45	10% 10%	
	O3	Organisatie van een evenement 1		10%	
	O4	Spel: Softbal		8%	
H5					
	O5	Organisatie van een evenement 2		20%	
	T2 Jan SE O6 O7 O8	Bewegen & Gezondheid (Hoofdstuk 1.4 + boek hartreanimatie) Trainings-/oefenprogramma Lesgeven 2 Turnen: Freerunning	45	10% 10% 10% 5%	
SE-cijfer					

periode	Toets	omschrijving stof	duur in min	Gewicht in %	cijfer
H4		Fundament informatica 2016			
	O1	Module 1/2 (informatica /hardware)		7	
Jan SE	T1	Module 1 & 2 (informatica + hardware)	45	7	
	O2	Module 4 (programmeren)		6	
Jun SE	T2	Module 3 & 4 (software + programmeren)	45	10	
H5		Fundament informatica 2016			
	O3	Module 5 (datacommunicatie + netwerken)		15	
Jan SE	T3	Module 5 (datacommunicatie + netwerken)	45	15	
	O4	Praktische eindopdracht		20	
Apr SE	T4	Module 6 & 7 (projectmanagement + schematechnieken en databases)	95	20	
Praktische opdrachten (O) zijn niet herkansbaar					
Cijfer CE:					

Periode	Toets	Omschrijving stof	Tijd	Ge- wicht In %
H4				
	O1	Solo: individueel stuk presenteren		5
Jan SE	T1	Algemene Muziekleer (ST + LV)	95	10
	O2	Ensemble: groepswerk, individueel cijfer		5
	O3	Creatief opdracht: - compositie (1 werk): akkoordenschema van 8 maten of een melodie componeren - presentatie uit muziekgeschiedenis: PPP over een muziekperiode met bijbehorende luisterfragmenten en informatie - presentatie over een componist: PPP met overzicht van de gemaakte werken, maatschappelijk context en stijlen		10
Jun SE	T2	Theorie / Solfège + analyseren (ST + LV)	95	12
H5				
Nov SE	T3	Algemene muziekleer (ST + LV) Akkoorden, 3/8 – maat	95	12
	O4	Solo: indiv. cijfer		12
	O5	Ensemble: groepswerk, individueel cijfer		10
Jan SE	T4	ST Geschiedenis compleet	95	12
Apr SE	T5	ST Leerstof compleet: termen, begrippen, instrumenten, geschiedenis, analyseren	95	12

Periode	Toets	omschrijving stof	duur	gewicht in %	cijfer
H4					
	O1	Opdracht <i>Taartjes en zo</i>		2	
	O2	Opdracht <i>Mooie mensen, gouden bergen</i>		2	
	O3	Opdracht <i>Verboden vruchten</i>		2	
Jan SE	T1	Schriftelijke toets Kunstgeschiedenis	45	10	
	O4	Opdracht <i>Money makes the world go round</i>		2	
	O5	Opdracht <i>Duivelse dingen, Mephistofoles</i>		2	
	O6	Opdracht <i>Mahagonny</i>		5	
Jun SE	T2	Schriftelijke toets Kunstgeschiedenis	45	10	
H5					
	O7	Opdracht <i>examenthema 1.1</i>		10	
Apr SE	T3	Schriftelijke toets Kunstgeschiedenis		10	
	O8	Opdracht <i>examenthema 1.2</i>		10	
	O9	Proces van meesterwerk (verslaglegging + presentatie)		10	
	O10	Meesterproef <i>examenthema 1.3</i>		25	

2018 H4 / 2019 H5 / 2020 CE in 2020
 P T A HAVO HANDVAARDIGHEID

Periode	Toets	omschrijving stof	duur	gewicht in %	cijfer
H4					
	O1	Opdracht <i>Keramik</i>		2	
	O2	Opdracht <i>Maquette</i>		2	
	O3	Opdracht <i>Hout constructie & functionaliteit</i>		2	
Jan SE	T1	Schriftelijke toets Kunstgeschiedenis	45	10	
	O4	Opdracht <i>Hout esthetiek & beleving</i>		2	
	O5	Opdracht <i>Thema opdracht</i>		2	
	O6	Presentatie en reflectie van opdrachten		5	
Jun SE	T2	Schriftelijke toets Kunstgeschiedenis	45	10	
H5					
	O7	Opdracht <i>examenthema 1.1</i>		10	
Apr SE	T3	Schriftelijke toets Kunstgeschiedenis		10	
	O8	Opdracht <i>examenthema 1.2</i>		10	
	O9	Proces van meesterwerk (verslaglegging + presentatie)		10	
	O10	Meesterproef <i>examenthema 1.3</i>		25	

2018 H4 / 2019 H5 / 2020 CE in 2020

PTA HAVO CKV 1

Periode	Domein	Toets	omschrijving stof / verwerking	Gewicht in %
sept	A Verkennen	O1	CZP cultureel zelfportret (schriftelijke opdracht + gesprek)	6
sept	A Verkennen	O2	Kunstontmoetingsdag (activiteit + reflectie)	6
okt	B Verkennen	O3	Kunstroute 'In en om Emmen' (activiteit + reflectie)	6
dec	B Verbreden	O4	Excursie musea (activiteit + reflectie)	6
Jan SE	B Verbreden	T1	Schriftelijke toets (45 min)	20
jan - jun	B Verbreden	O5	'Kunst in de les' (lesactiviteit + reflectie)	6
jan -mei	C Verdiepen	O6	Masterpiece-onderzoek (logboek + schriftelijke verwerking)	25
mei	C Verbinden	O7	Masterpiece-werkstuk (proces + artistieke verwerking)	25

Periode	Toets	Omschrijving stof	Duur in min	Gewicht in %	Cijfer
H4					
1	O1	Scheidsrechter			O/V/G
2	O2	Instructie geven			O/V/G
3	O3	Aanwezigheid sportdag			O/V/G
H5					
10	O7	Aanwezigheid lessen keuzepro-gramma			O/V/G
SE-cijfer					O/V/G

Leerweg: H5/V6		Vak: profielwerkstuk		2019/ 2020	
	Onderdeel	Eindtermen examenprogramma	Tijdsduur richtlijn	Inleverdatum/ deadline	Weging in %
V5/H5	Onderwerp binnen je profiel kiezen.	Onderwerp moet binnen het vak passen en het profiel van de leerling.	1 uur	14 juni V5 15 september H5	
V6/H5	Onderzoeksvraag opstellen	Het onderwerp moet voldoende afgebakend zijn en de onderzoeksvraag moet voldoende omschreven zijn. Het onderwerp en onderzoeksvraag moeten op vakinhoudelijk niveau passen bij het vwo: de onderzoeksvraag moet duidelijk zijn en diepgang hebben.	2 uur	27 september	
	Plan van aanpak maken	Het onderzoek moet uitvoerbaar zijn wat tijd, kosten en bereikbaarheid en toegankelijkheid van de informatie betreft.	3 uur	18 oktober	
	Werken aan eerste versie en conceptversie inleveren	Zie bijlagen 1 en 2	50 uur	13 januari	
	Conceptversie redigeren	Zie bijlagen 1, 2 en 3	20 uur	Tot 4 februari	
	Definitieve versie inleveren	Zie bijlagen 1, 2 en 3		4 februari	90%
	Presentatie-avond	Zie bijlage 4	4 uur	Havo:12 februari Vwo: 13 februari	10%

Let op: evt. kosten zijn voor eigen rekening.

Bijlage 1 Beoordeling van het eindresultaat (inleveren bij MHE of YBE)

Leerling 1 : Naam:

HAVO VWO Profiel CM EM NG NT (omcirkelen s.v.p.)

Leerling 2: Naam:.....

HAVO VWO Profiel CM EM NG NT (omcirkelen s.v.p.)

Naam begeleider:.....

Beoordeling schriftelijk werkstuk	onv	vold	goed
<p>1. Hoe beoordeelt u de inleiding? <i>Denk daarbij aan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>introdactie van het onderwerp</i> - <i>formulering van de vraagstelling(en)</i> - <i>beschrijving van de onderzoeksopzet en –uitvoering</i> 			
<p>2. Hoe beoordeelt u de hoofdtekst (kern)? <i>Denk daarbij aan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>ingaan op de hoofdvraag</i> - <i>feiten worden niet als meningen gepresenteerd of omgekeerd</i> - <i>het overgrote deel van de tekst is (herkenbaar) van de hand van de leerling zelf ; citaten zijn cursief herkenbaar en komen niet te veel voor en alleen passend in een logisch opgebouwd verhaal</i> - <i>goed gebruik van bronnen</i> 			
<p>3. Hoe beoordeelt u het slot? <i>Denk daarbij aan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Zijn de conclusies gebaseerd op de uitkomsten van het onderzoek?</i> - <i>Sluiten de conclusies goed aan bij de vraagstelling?</i> - <i>Spreekt uit het PWS een eigen mening over het onderwerp?</i> 			
<p>4. Het verslag <i>Denk daarbij aan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Lay-out</i> - <i>overzicht informatiebronnen/literatuurverwijzing</i> - <i>omvang volgens afspraak</i> - <i>functioneel gebruik van illustraties</i> 			

5. Het taalgebruik: <i>Denk daarbij aan:</i> - <i>duidelijk/begrijpelijk (eigen woordgebruik)</i> - <i>afgestemd op de doelgroep en tekstsoort</i> - <i>de spelling en interpunctie zijn correct gebruikt</i>				
6. Is er zelfstandig gewerkt? <i>Denk daarbij aan een evenwicht tussen</i> - <i>voldoende onafhankelijkheid</i> - <i>effectief hulp zoeken</i>				
7. Is er goed samengewerkt? <i>Denk daarbij aan:</i> - <i>taakverdeling</i> - <i>gezamenlijkheid/communicatie</i>				
8. Originaliteit: Is het werk authentiek? <u>Plagiaat geeft onvoldoende; terug naar plan van aanpak.</u>	!	!	!	
9. Werkschema: - <i>Spoort het werkschema met het plan van aanpak? Klopt de planning?</i> - <i>Geeft het werkschema voldoende inzicht in het proces van het onderzoek?</i> - <i>Is er effectief gewerkt?</i>				
Datum: Akkoord: Handtekening begeleider				
Cijfer				...
				...
				...

Cijfer:

Datum.....

Handtekening begeleider.....

Handtekening leerling 1.....

Handtekening leerling 2.....

Bijlage 2 Beoordeling van het eindresultaat (inleveren bij MHE of YBE)

Leerling 1 : Naam:

HAVO VWO Profiel NG NT (omcirkelen s.v.p.)

Leerling 2: Naam:.....

HAVO VWO Profiel NG NT (omcirkelen s.v.p.)

Naam begeleider:.....

Beoordeling natuurwetenschappelijk onderzoek Alleen voor profielwerkstukken met laboratorium- en/of veld- werk in de vakken Na Sk Bi	onv	vold	goed
1. Hoe beoordeelt u de inleiding? <i>Denk daarbij aan:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>introductie van het onderwerp</i> - <i>formulering van de vraagstelling(en)</i> - <i>beschrijving van de onderzoeksopzet en –uitvoering</i> 			
2. Hoe is het onderzoek opgezet ? <i>Denk daarbij aan:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>werkwijze (inclusief tijd-/plaatsbepaling)</i> - <i>te gebruiken materialen (glaswerk, chemicaliën, instrumenten)</i> - <i>hypothese</i> 			
3. Uitvoering <i>Denk daarbij aan:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>proefopstelling</i> - <i>wijze van gegevens verzamelen</i> - <i>klaarzetten en opruimen</i> 			
4. Onderzoeksresultaten..... <i>Denk daarbij aan :</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>betrouwbaarheid</i> - <i>nauwkeurigheidsgraad</i> - <i>verificatie</i> - <i>verwerking (grafieken, tabellen, schema's, foto's)</i> 			
5. Interpretatie/conclusie(s) <i>Denk daarbij aan :</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>hebben conclusies uitsluitend betrekking op de onderzoeksresultaten ?</i> - <i>zijn de conclusies juist ?</i> - <i>is hierbij de hypothese betrokken ?</i> - <i>is er een foutenanalyse gemaakt ? (wat is wel/niet gelukt ?)</i> - <i>suggesties voor vervolgonderzoek ?</i> - <i>in hoeverre is het onderzoek geslaagd te noemen ?</i> 			
6. Het verslag <i>Denk daarbij aan:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Lay-out</i> - <i>overzicht informatiebronnen/literatuurverwijzing</i> - <i>omvang volgens afspraak</i> - <i>inhoudsopgave</i> - <i>functionele indeling</i> - <i>functioneel gebruik van illustraties</i> 			

7. Het taalgebruik: <i>Denk daarbij aan:</i> - duidelijk/begrijpelijk (eigen woordgebruik) - afgestemd op de doelgroep en tekstsoort - de spelling en interpunctie zijn correct gebruikt				
8. Is er zelfstandig gewerkt? <i>Denk daarbij aan een evenwicht tussen</i> - voldoende onafhankelijkheid - effectief hulp zoeken				
9. Is er goed samengewerkt? <i>Denk daarbij aan:</i> - taakverdeling - gezamenlijkheid/communicatie				
10 Originaliteit: · Is het werk authentiek? <u>Plagiaat geeft onvoldoende; terug naar plan van aanpak.</u>	!	!	!	
11 Werkschema: · - <i>Spoort het werkschema met het plan van aanpak?</i> <i>Klopt de planning?</i> - <i>Geeft het werkschema voldoende inzicht in het proces van het onderzoek?</i> - <i>Is er effectief gewerkt?</i>				
Datum: Akkoord: Handtekening begeleider				
Cijfer				...
				...
				...

CIJFER:

.....

Datum.....

Handtekening begeleider.....

Handtekening leerling 1.....

Handtekening leerling 2.....

Bijlage 3 Checklist voor het afronden van pws.

Het onderdeel	Wat moet er in voorkomen	afvinken
De omslag	1. de titel	1. ☐
	2. de auteursnamen	2. ☐
De titelpagina	1. de titel (mag geen vraag zijn)	1. ☐
	2. de auteursnamen	2. ☐
	3. de schoolnaam	3. ☐
	4. de naam van de begeleider	4. ☐
	5. de afrondingsdatum	5. ☐
De inhoudsopgave	1. alle hoofdstukken zijn gekoppeld aan een paginanummer	1. ☐
De inleiding behandelt	1. de hoofdvraag of de stelling en de subvragen	1. ☐
	2. de achtergronden van het onderzoek	2. ☐
	3. de (persoonlijke) redenen voor het onderzoek	3. ☐
	4. de gebruikte methodiek	4. ☐
De hoofdtekst	1. de verantwoording van de gebruikte bronnen gaat via voetnoten of een andere verwijzingsmethode	1. ☐
	2. er is een heldere hoofdstukindeling	2. ☐
	3. het Nederlands is grammaticaal correct en goed gespeld	3. ☐
	4. er zijn illustraties die de tekst ondersteunen	4. ☐
De conclusie	1. alle elementen uit de hoofdtekst zijn samengevat; de bevindingen zijn inzichtelijk beschreven	1. ☐
Het nawoord	1. dit is <u>geen noodzaak</u> maar kan ingevoegd worden als er behoefte is aan een persoonlijke noot	1. ☐
De bronvermelding	1. alle bronnen die gebruikt zijn worden volledig en correct weergegeven, bij voorkeur met een verwijzing naar de hoofdstukken	1. ☐

Bijlage 4 Beoordelingsformulier voor presentaties van profielwerkstukken

Namen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ▪ ▪ 	Beoordelaar:
--	--------------

score:	
Uiterlijke verzorging <ul style="list-style-type: none"> • Is het geheel aantrekkelijk gepresenteerd? • Is de PowerPoint informatief, ondersteunend en afwisselend? • Is er voldoende zorg besteed aan de afbeeldingen, grafieken e.d.? • Is de indeling van de presentatie effectief? • Is de duur van de presentatie juist? 	
Inhoud <ul style="list-style-type: none"> • Is de introductie helder? • Is de probleemstelling/hoofdvraag duidelijk geformuleerd? • Is het gebruik van hulpmiddelen effectief? • Is de weergave van de resultaten overtuigend? • Worden de conclusies goed onderbouwd? • Zijn meningen en feiten goed onderscheiden weergegeven? 	
Presenteerstijl <ul style="list-style-type: none"> • Is er sprake van een publieksvriendelijke houding? • Is het prettig luisteren naar de presentatie? • Is er goed oogcontact met de toehoorders? • Is het niveau van de presentatie gepast voor het publiek? • Worden vaktermen adequaat toegelicht? • Wordt gevraagde toelichting overtuigend beantwoord? • Is er een duidelijke structuur: inleiding, kern en slot 	
Totaalscore:	

Eindcijfer (het gemiddelde van de drie tussenscores):

LET OP: DIT CIJFER BEPAALT VOOR 10% HET EINDCIJFER.

--